

ХИНАЛТА ХЭХЭ ЭРХЭ ЯМАРААР БЭЭЛҮҮЛЭГДЭНЭБ?

Үйлдвэрийн ашаг урьд дээшлүүлж, арадай ажамчид хүлээх табан жэлд тусам амжилтаар дүүргэх зорилгоор үйлдвэр хараалдан. КПСС-ий ЦК-ий декабрийн (1969 он) Пленумын шийдвэрлэлтээр бэлдүүлж хэрэгтээ хөдөх, хүдөөтэй бүх ажилдад манай парти дахь хүчээ зориулах байна. Ийнхүү үйлдвэр эхэр болохон парти ЦК-ий Пленум хүүд ажамчид үлэм хүржээх эхэ эхэ зорилгоо бөгөөд арадай үнэнэ табан.

«Үйлдвэрийн арга боломжо бүр найнаар хэрэглэх, арадай ажамчид арьбалалтын турим үшөө наринаар сахна тухай» КПСС-ий ЦК-ий, СССР-ий Министруудыг Советэй, ВПС-ий ба ВЛКСМ-ий ЦК-ий бэлдүүлж ашиг бүхэ колдсөнг тивүүд тон анхаралтайгаар зүбшэх зургаа, олон олон дурдхалнууд болон ажамчид тусам оруулан байна. Арадай байлгыг арьбадхаха, бүрэн бүтэн байлгах, үйлдвэрийн гол фондуудыг найнаар ашаглаха, технологийг нарийжуулах, научно-техническ дэбжэлтэ улам хурдлахаа, эд зөөри болон мүнэг хамгадхаа гэнэн лд гүй болон тэдэ дурдхалнууд дотор нэгдэн шэнгэнэй.

Энэ партинаа организацда үйлдвэрлэлэн продуцнн шанаар сахилгыг, финансоа ажал абуулгыг хана комиссинууд мүн хурдлах хана байдаг. Комисси бүхэнд 5 хүн бунаадагтай, тэднине дуршал хэсгэй, бэлдүүлж найтай коммунистууд хүтэлбэрилдэг. Партинаа комитет комиссинуудай хүдэмэринэ шадмарар эмхидхэдг, гэншүүдэнэ шихала шухал партинаа документүүдэй удахтай танилсуулах, хараалдхалын ари бүхэ түсээбүдэй дүрэгэлтын абаца тухай мэдээсэжэ байдаг шуу. Захиргаанай ажал абуулгыг хана комиссинууд хадаа ёһотойг тухалашаднаг, партинаа шинжлэриүүдэ хүсэндэн хүрэлгэдэ хамнасаха түшэг тулгууримчэй гэжэ партиком гүнээгээр ойлгонхой.

КПСС-ий Уставай эрилтын ёһоор фабрика, заводуудай, барилгын газаруудай, худалдаа наймаанай болон ажамчид ари эрилтэ хангалтын албанай предпритнуудай, колхоз ба совхозуудай, мун тэршэлэн проэктэй эмхинуудай, конструкторска бюронууд болон үйлдвэрийг абацатай эрдэм шинжлэлгын институтуудай партинаа эхин организацинуудта захиргаанай ажал абуулгыг хана эрхэ олгодогтай. Имгалт тэндэй партинаа эхин организацинууд, тэдэйни комитет болон бюронууд амарынэ цех, тугай, үйлдвэрийн участогай хүдэмэринэ шихала эрхэтэй, үйлдвэрийн ажабайдал тухаа мэдээсэжэ байхыг захиргаанай албанай эрилтэ хана ажамчид тухалашаднаг, үйлдвэрийн эрхлэгчид (директор тухалашад) тосоо шанаха, эрхлэгч дуулаха эрхэтэй болон бишүү. Тингээ үйлдвэри дээрхи дутагдалнуудыг усадхаха, даанан хэрэгтээ хүтэлбэрилгэжэ бүхэнэй хароуцалта эхэтэй байха эрилтэ хана, заабаи үгэхэ үйлдвэри, Аргагүй ханга болон хада партинаа талаар хэмжээ абаха, дээдэ органдуудта хандаха эрхэтэй.

Захиргаанай ажал абуулгыг хана комиссинууд тосоотой хунгалтын партинаа суглаан дээрэ байгуулагдаг гуримтай. Мүнөө үсдэ нимэ комиссинууд олон гэншүүдэй партинаа олонхи эхин организацинуудта эмхидхэгдэнэй. Зүүгөө ямар комисси байгуулагдахатай байхыг партинаа организацнуд өөрөө шэлэжэ олохо ёһотой. Ийнхүнэ, промшлениа предпритнуудта бүтээлэн продуцнн шанао, мун үйлдвэрийн гол фондууд ашагалгыг хана комиссинууд бин болгондойтой. Колхоз болон совхозуудай партинаа организацинуудта ажахын газар байлгатай, хүдөө ажамчид техникэ эрдэм мэдүүлж, үйлдвэрийг эрдэм мэдүүлж, түүр дүй дүршлэй туйластагын илэртүүдэ эхондэй ба финальн хэрэг эрхлэгчдэ хана комиссинууд хүдэлжэ байдаг шуу. Проэктэй эмхинуудай өөрөөшн хүдэмэринэ шинжэ түхэлнэ мун лд дуулаха эрхэтэй. Ийнхүнэ олон янзын комиссинууд эмхидхэгдэжэ байна. Гэбшье гол зорилгөн нэгэ адни. Үйлдвэрийн эрхэг эрхлэгчдэ партинаа нүүдэ үрэгдэхэ, гүрэнэй түсэб болон уялга дүүргэхэ тэмээдэ коммунистуудыг олоор хабаадуулаха, үйлдвэрийн арга боломжыг улам ашаглайгаар хэрэглэхэ асуудалнууд тэдэнэй гол хэрэгын болохо байна шуу.

Улаан-Удэн авиационно заводой партинаа организацнуд техническ дэбжэлтын асуудал амжалтаар гэншүүдэнэ байдаг. Энэ хэрэгтэнь партинаа комиссинууд эхэ тула хүрэлгэ шуу. Мэргэжэлтэдэй мэргэжэл шадабары, үйлдвэрийн түрэгшүүдэй дүй дүршлэ тэдэнэй түрэмгөөр хэрэглэхэ оролддог. Ийнхүнэ, шинэ техникэ нэгэриүүдэ, мун продуцнн шанаар хана комиссинууд цехүүдэй, бүхэ предпритнн ажал хэрэг эмхидхэгдэ эрхлэгчдэ хана байдаг шуу. Тэдэнэй дурдхалын ажилдаа хэнэн зүйлүүд партикомой засаглалын хэлэгдэнэ нэгэнтэ бэнш табигданаг, тухайн хэмжээнууд дари абахан байдаг гэншэ.

«Электромашин» заводой партиком хиналта эмхидхэхэ талаар нүүдэ дүй дүршлэтэй болонхой. Нэгэ үсдэ предпритнн бүтээлэн продуцнн шанаар ханаандаа хүрэлгэгч байгаа. Продуцн бусаалтгүйгөөр тухаах гурим мургайгөөр нэбэрүүлсэжэ үгөөгүй хан. Тэрэл үсэр бүтээлэн продуцнн шанаар хана комисси байгуулаха. Энэ хэмжээндэ коммунистууд найдагшаншэ байгаа. Тээд адуу болоогүй. Комиссин бин болонхой хойно энэ заводто хэсэ хубилалта болон. Мүнөө заводой хүдэмэринэ бүтээлэн продуцнн гол тэмээ бусаалтгүйгөөр тухаан абацата, бүхэ бхи, найдамжатайшэ болон, ажалд бүтээжэ хараа байса дээшлээ. Мунэ нага түрэнэй аттес тационно комисси «АФ-315» тухалэй электродинамичэ шанаар талаар гүрэнэй дээдэ шатын эрхлэгч олгобо. Эхондай заводой коммунистуудай аша багылан, эхэ амжалтын болоно гэжэ сэжэ тэмээлсээр.

Сулгын, «Эрдэм», Охин-Булагай совхозуудай партинаа эхин организацинуудай захиргаанай ажал абуулгыг хана комиссинуудай хүдэмэринэ найв жиншлэй зүйлүүд алаа олон. Ийнхүнэ, Сулгын совхозой партикомой дэргэдэ гурбан комисси хүдэлжэ байдаг. Экономическа хүдэмэри, хүдөө ажамчид техникэ ашаглаха хэрэг ханаха, мун мал ажалдай талаар хиналтын комиссинуудай гэншүүд эрхлэгч үүсхэлтэйгээр, харюусалта эхэтэйгээр шинжлэгчдэ лаабри бэлдүүлжэ байдаг гэжэ магтаагар.

Захиргаанай ажал абуулгыг хана шилгалжа, хүдэмэринэ шааншэ найгаруулаха ябадалда партинаа комиссинуудай бэлдүүлжэ үүрэнэй ашиг нүүдэтэй байханын өмнэ тосоо хараглана. Илангаа үйлдвэрийн ашаг урьем үсдэ дээшлүүлжэ, арга боломжыг бүрэн найнаар хэрэглэхэ, арьбалалтын турим наринаар сахилга тэмээлэй мүнөө үрэгдэжэ байха үсдэ энэ асуудалд ухга шанаар онсо гүнээгээр. Тингээ хиналтын комиссинууд эхондэй партинаа организацнудай мүнэ эрхлэгчдэ коммунистуудыг олоор хабаадуулаха асуудалд онсо анхарха шухала болон.

Хиналта хэжэ комиссинуудай хүдэмэринэ партинаа олонхи организацинууд зүбөөр хүтэлбэрилдэг. Гэбшье зарим тэсүүр хиналтын ухга шанаар ондоогүй байхыг партинаа организацнуд мүнэ комиссинууд үгэ найнаар. Худалдаа наймаанай предпритнуудай, барилгын эмхинуудай партинаа эрхлэгч организацнуд хиналта эрхлэгч организацнуд бин болгондойгүйн гэмшлэтэй. Загарайн, Хяагтын, Сэлэнгын аймагай партинаа зарим организацнуд бинал нимэ дутагдалтай. Гадна үнэгэрэн тосоотой хунгалтын суглаанууд дээрэ тотоолдон зарим комиссинууд оройдоо хүдэлсөгүй байхан баримта ушарха юм.

Хиналта эрхлэхэ партинаа комиссинуудыг байгуулахдаа, партинаа организацнуд сар үрэгдэлтэй ажалд доро байдаг ажамчид үйлдвэрийн онсо шинжэ, гол шугалдыг хараада абаха шухала. Арадай хиналтын бэлдэ болон постнуудан хин хада хиналтын комисси байгуулаха хэрэггүй, дүүү юумон гэжэ зарим нэгэн наймажлалдаг. Тэрэ тон буруу болот. Партинаа хиналтын комиссин, арадай хиналтын бэлдүүдэг үүрэг бин ялгаа партинаа организацинууд зүбөөр тодорхойлохо, хэжэ хүдэмэринэ тосоор хубаарилжа, дээ бээнгээ хүдэмэри дабталсахагүй байхаар хүтэлбэрилжэ уялгагатай шуу.

Партинаа комиссинууд өөнд төөл сэхэ хабаатай асуудал шилдхэхэ, эжжэ бутархай юмээр наймаархгүй эрхэтэй. Партинаа хиналта, арадай хиналта хойрой хоо рондхи илгээг үгэ ойлгохо гэншэ шилдхэхэ удахтай шуу. Зарим комиссинууд өөрөөшнэ засаглал дээрэ ажахын хүтэлбэрилгэгчдэ тосоо шанаха, уялгалын ухга тэдэ тотоо, абахаа тэсүүдэ эхондэй партинаа организацнуд үүсхэлтэйгээр, харюусалта эхэтэйгээр шинжлэгчдэ лаабри бэлдүүлжэ байдаг гэжэ магтаагар.

Захиргаанай ажал абуулгыг хана шилгалжа, хүдэмэринэ шааншэ найгаруулаха ябадалда партинаа комиссинуудай бэлдүүлжэ үүрэнэй ашиг нүүдэтэй байханын өмнэ тосоо хараглана. Илангаа үйлдвэрийн ашаг урьем үсдэ дээшлүүлжэ, арга боломжыг бүрэн найнаар хэрэглэхэ, арьбалалтын турим наринаар сахилга тэмээлэй мүнөө үрэгдэжэ байха үсдэ энэ асуудалд ухга шанаар онсо гүнээгээр. Тингээ хиналтын комиссинууд эхондэй партинаа организацнудай мүнэ эрхлэгчдэ коммунистуудыг олоор хабаадуулаха асуудалд онсо анхарха шухала болон.

Хиналта хэжэ комиссинуудай хүдэмэринэ партинаа олонхи организацинууд зүбөөр хүтэлбэрилдэг. Гэбшье зарим тэсүүр хиналтын ухга шанаар ондоогүй байхыг партинаа организацнуд мүнэ комиссинууд үгэ найнаар. Худалдаа наймаанай предпритнуудай, барилгын эмхинуудай партинаа эрхлэгч организацнуд бин болгондойгүйн гэмшлэтэй. Загарайн, Хяагтын, Сэлэнгын аймагай партинаа зарим организацнуд бинал нимэ дутагдалтай. Гадна үнэгэрэн тосоотой хунгалтын суглаанууд дээрэ тотоолдон зарим комиссинууд оройдоо хүдэлсөгүй байхан баримта ушарха юм.

Хиналта эрхлэхэ партинаа комиссинуудыг байгуулахдаа, партинаа организацнуд сар үрэгдэлтэй ажалд доро байдаг ажамчид үйлдвэрийн онсо шинжэ, гол шугалдыг хараада абаха шухала. Арадай хиналтын бэлдэ болон постнуудан хин хада хиналтын комисси байгуулаха хэрэггүй, дүүү юумон гэжэ зарим нэгэн наймажлалдаг. Тэрэ тон буруу болот. Партинаа хиналтын комиссин, арадай хиналтын бэлдүүдэг үүрэг бин ялгаа партинаа организацинууд зүбөөр тодорхойлохо, хэжэ хүдэмэринэ тосоор хубаарилжа, дээ бээнгээ хүдэмэри дабталсахагүй байхаар хүтэлбэрилжэ уялгагатай шуу.

Партинаа комиссинууд өөнд төөл сэхэ хабаатай асуудал шилдхэхэ, эжжэ бутархай юмээр наймаархгүй эрхэтэй. Партинаа хиналта, арадай хиналта хойрой хоо рондхи илгээг үгэ ойлгохо гэншэ шилдхэхэ удахтай шуу. Зарим комиссинууд өөрөөшнэ засаглал дээрэ ажахын хүтэлбэрилгэгчдэ тосоо шанаха, уялгалын ухга тэдэ тотоо, абахаа тэсүүдэ эхондэй партинаа организацнуд үүсхэлтэйгээр, харюусалта эхэтэйгээр шинжлэгчдэ лаабри бэлдүүлжэ байдаг гэжэ магтаагар.

Захиргаанай ажал абуулгыг хана шилгалжа, хүдэмэринэ шааншэ найгаруулаха ябадалда партинаа комиссинуудай бэлдүүлжэ үүрэнэй ашиг нүүдэтэй байханын өмнэ тосоо хараглана. Илангаа үйлдвэрийн ашаг урьем үсдэ дээшлүүлжэ, арга боломжыг бүрэн найнаар хэрэглэхэ, арьбалалтын турим наринаар сахилга тэмээлэй мүнөө үрэгдэжэ байха үсдэ энэ асуудалд ухга шанаар онсо гүнээгээр. Тингээ хиналтын комиссинууд эхондэй партинаа организацнудай мүнэ эрхлэгчдэ коммунистуудыг олоор хабаадуулаха асуудалд онсо анхарха шухала болон.

Түүрүүшн үсдэ үнэхөөрөө хүдэлсөгүй болонхой, басалан хун аад, рамшик боломжэ дэмлэ оролдонхой гэншэ хун бин. Энэн тухаа Буряйн Доржневича хэлээг туршаа нам. Тингээ хэнэн тэрэ дулаан ажабайдал энэбшөө.

Тэдэнэй үгэдэ бү эгигэ. Найлаа модо хүрөөдэхэ хүдэмэрин сүм оньхожоруулагдаха юм.

КПСС-ий ЦК-гай декабрийн (1969 оной), июлин (1970 оной) Пленумууд партинаа организацнудай мүнэ эрхлэгчдэ коммунистуудыг олоор хабаадуулаха асуудалд онсо анхарха шухала болон.

Хиналта хэжэ комиссинуудай хүдэмэринэ партинаа олонхи организацинууд зүбөөр хүтэлбэрилдэг. Гэбшье зарим тэсүүр хиналтын ухга шанаар ондоогүй байхыг партинаа организацнуд мүнэ комиссинууд үгэ найнаар. Худалдаа наймаанай предпритнуудай, барилгын эмхинуудай партинаа эрхлэгч организацнуд бин болгондойгүйн гэмшлэтэй. Загарайн, Хяагтын, Сэлэнгын аймагай партинаа зарим организацнуд бинал нимэ дутагдалтай. Гадна үнэгэрэн тосоотой хунгалтын суглаанууд дээрэ тотоолдон зарим комиссинууд оройдоо хүдэлсөгүй байхан баримта ушарха юм.

Хиналта эрхлэхэ партинаа комиссинуудыг байгуулахдаа, партинаа организацнуд сар үрэгдэлтэй ажалд доро байдаг ажамчид үйлдвэрийн онсо шинжэ, гол шугалдыг хараада абаха шухала. Арадай хиналтын бэлдэ болон постнуудан хин хада хиналтын комисси байгуулаха хэрэггүй, дүүү юумон гэжэ зарим нэгэн наймажлалдаг. Тэрэ тон буруу болот. Партинаа хиналтын комиссин, арадай хиналтын бэлдүүдэг үүрэг бин ялгаа партинаа организацинууд зүбөөр тодорхойлохо, хэжэ хүдэмэринэ тосоор хубаарилжа, дээ бээнгээ хүдэмэри дабталсахагүй байхаар хүтэлбэрилжэ уялгагатай шуу.

Партинаа комиссинууд өөнд төөл сэхэ хабаатай асуудал шилдхэхэ, эжжэ бутархай юмээр наймаархгүй эрхэтэй. Партинаа хиналта, арадай хиналта хойрой хоо рондхи илгээг үгэ ойлгохо гэншэ шилдхэхэ удахтай шуу. Зарим комиссинууд өөрөөшнэ засаглал дээрэ ажахын хүтэлбэрилгэгчдэ тосоо шанаха, уялгалын ухга тэдэ тотоо, абахаа тэсүүдэ эхондэй партинаа организацнуд үүсхэлтэйгээр, харюусалта эхэтэйгээр шинжлэгчдэ лаабри бэлдүүлжэ байдаг гэжэ магтаагар.

Захиргаанай ажал абуулгыг хана шилгалжа, хүдэмэринэ шааншэ найгаруулаха ябадалда партинаа комиссинуудай бэлдүүлжэ үүрэнэй ашиг нүүдэтэй байханын өмнэ тосоо хараглана. Илангаа үйлдвэрийн ашаг урьем үсдэ дээшлүүлжэ, арга боломжыг бүрэн найнаар хэрэглэхэ, арьбалалтын турим наринаар сахилга тэмээлэй мүнөө үрэгдэжэ байха үсдэ энэ асуудалд ухга шанаар онсо гүнээгээр. Тингээ хиналтын комиссинууд эхондэй партинаа организацнудай мүнэ эрхлэгчдэ коммунистуудыг олоор хабаадуулаха асуудалд онсо анхарха шухала болон.

Хиналта хэжэ комиссинуудай хүдэмэринэ партинаа олонхи организацинууд зүбөөр хүтэлбэрилдэг. Гэбшье зарим тэсүүр хиналтын ухга шанаар ондоогүй байхыг партинаа организацнуд мүнэ комиссинууд үгэ найнаар. Худалдаа наймаанай предпритнуудай, барилгын эмхинуудай партинаа эрхлэгч организацнуд бин болгондойгүйн гэмшлэтэй. Загарайн, Хяагтын, Сэлэнгын аймагай партинаа зарим организацнуд бинал нимэ дутагдалтай. Гадна үнэгэрэн тосоотой хунгалтын суглаанууд дээрэ тотоолдон зарим комиссинууд оройдоо хүдэлсөгүй байхан баримта ушарха юм.

Түүрүүшн үсдэ үнэхөөрөө хүдэлсөгүй болонхой, басалан хун аад, рамшик боломжэ дэмлэ оролдонхой гэншэ хун бин. Энэн тухаа Буряйн Доржневича хэлээг туршаа нам. Тингээ хэнэн тэрэ дулаан ажабайдал энэбшөө.

Тэдэнэй үгэдэ бү эгигэ. Найлаа модо хүрөөдэхэ хүдэмэрин сүм оньхожоруулагдаха юм.

КПСС-ий ЦК-гай декабрийн (1969 оной), июлин (1970 оной) Пленумууд партинаа организацнудай мүнэ эрхлэгчдэ коммунистуудыг олоор хабаадуулаха асуудалд онсо анхарха шухала болон.

Хиналта хэжэ комиссинуудай хүдэмэринэ партинаа олонхи организацинууд зүбөөр хүтэлбэрилдэг. Гэбшье зарим тэсүүр хиналтын ухга шанаар ондоогүй байхыг партинаа организацнуд мүнэ комиссинууд үгэ найнаар. Худалдаа наймаанай предпритнуудай, барилгын эмхинуудай партинаа эрхлэгч организацнуд бин болгондойгүйн гэмшлэтэй. Загарайн, Хяагтын, Сэлэнгын аймагай партинаа зарим организацнуд бинал нимэ дутагдалтай. Гадна үнэгэрэн тосоотой хунгалтын суглаанууд дээрэ тотоолдон зарим комиссинууд оройдоо хүдэлсөгүй байхан баримта ушарха юм.

Хиналта эрхлэхэ партинаа комиссинуудыг байгуулахдаа, партинаа организацнуд сар үрэгдэлтэй ажалд доро байдаг ажамчид үйлдвэрийн онсо шинжэ, гол шугалдыг хараада абаха шухала. Арадай хиналтын бэлдэ болон постнуудан хин хада хиналтын комисси байгуулаха хэрэггүй, дүүү юумон гэжэ зарим нэгэн наймажлалдаг. Тэрэ тон буруу болот. Партинаа хиналтын комиссин, арадай хиналтын бэлдүүдэг үүрэг бин ялгаа партинаа организацинууд зүбөөр тодорхойлохо, хэжэ хүдэмэринэ тосоор хубаарилжа, дээ бээнгээ хүдэмэри дабталсахагүй байхаар хүтэлбэрилжэ уялгагатай шуу.

Партинаа комиссинууд өөнд төөл сэхэ хабаатай асуудал шилдхэхэ, эжжэ бутархай юмээр наймаархгүй эрхэтэй. Партинаа хиналта, арадай хиналта хойрой хоо рондхи илгээг үгэ ойлгохо гэншэ шилдхэхэ удахтай шуу. Зарим комиссинууд өөрөөшнэ засаглал дээрэ ажахын хүтэлбэрилгэгчдэ тосоо шанаха, уялгалын ухга тэдэ тотоо, абахаа тэсүүдэ эхондэй партинаа организацнуд үүсхэлтэйгээр, харюусалта эхэтэйгээр шинжлэгчдэ лаабри бэлдүүлжэ байдаг гэжэ магтаагар.

Захиргаанай ажал абуулгыг хана шилгалжа, хүдэмэринэ шааншэ найгаруулаха ябадалда партинаа комиссинуудай бэлдүүлжэ үүрэнэй ашиг нүүдэтэй байханын өмнэ тосоо хараглана. Илангаа үйлдвэрийн ашаг урьем үсдэ дээшлүүлжэ, арга боломжыг бүрэн найнаар хэрэглэхэ, арьбалалтын турим наринаар сахилга тэмээлэй мүнөө үрэгдэжэ байха үсдэ энэ асуудалд ухга шанаар онсо гүнээгээр. Тингээ хиналтын комиссинууд эхондэй партинаа организацнудай мүнэ эрхлэгчдэ коммунистуудыг олоор хабаадуулаха асуудалд онсо анхарха шухала болон.

Хиналта хэжэ комиссинуудай хүдэмэринэ партинаа олонхи организацинууд зүбөөр хүтэлбэрилдэг. Гэбшье зарим тэсүүр хиналтын ухга шанаар ондоогүй байхыг партинаа организацнуд мүнэ комиссинууд үгэ найнаар. Худалдаа наймаанай предпритнуудай, барилгын эмхинуудай партинаа эрхлэгч организацнуд бин болгондойгүйн гэмшлэтэй. Загарайн, Хяагтын, Сэлэнгын аймагай партинаа зарим организацнуд бинал нимэ дутагдалтай. Гадна үнэгэрэн тосоотой хунгалтын суглаанууд дээрэ тотоолдон зарим комиссинууд оройдоо хүдэлсөгүй байхан баримта ушарха юм.

Түүрүүшн үсдэ үнэхөөрөө хүдэлсөгүй болонхой, басалан хун аад, рамшик боломжэ дэмлэ оролдонхой гэншэ хун бин. Энэн тухаа Буряйн Доржневича хэлээг туршаа нам. Тингээ хэнэн тэрэ дулаан ажабайдал энэбшөө.

Тэдэнэй үгэдэ бү эгигэ. Найлаа модо хүрөөдэхэ хүдэмэрин сүм оньхожоруулагдаха юм.

КПСС-ий ЦК-гай декабрийн (1969 оной), июлин (1970 оной) Пленумууд партинаа организацнудай мүнэ эрхлэгчдэ коммунистуудыг олоор хабаадуулаха асуудалд онсо анхарха шухала болон.

Хиналта хэжэ комиссинуудай хүдэмэринэ партинаа олонхи организацинууд зүбөөр хүтэлбэрилдэг. Гэбшье зарим тэсүүр хиналтын ухга шанаар ондоогүй байхыг партинаа организацнуд мүнэ комиссинууд үгэ найнаар. Худалдаа наймаанай предпритнуудай, барилгын эмхинуудай партинаа эрхлэгч организацнуд бин болгондойгүйн гэмшлэтэй. Загарайн, Хяагтын, Сэлэнгын аймагай партинаа зарим организацнуд бинал нимэ дутагдалтай. Гадна үнэгэрэн тосоотой хунгалтын суглаанууд дээрэ тотоолдон зарим комиссинууд оройдоо хүдэлсөгүй байхан баримта ушарха юм.

Хиналта эрхлэхэ партинаа комиссинуудыг байгуулахдаа, партинаа организацнуд сар үрэгдэлтэй ажалд доро байдаг ажамчид үйлдвэрийн онсо шинжэ, гол шугалдыг хараада абаха шухала. Арадай хиналтын бэлдэ болон постнуудан хин хада хиналтын комисси байгуулаха хэрэггүй, дүүү юумон гэжэ зарим нэгэн наймажлалдаг. Тэрэ тон буруу болот. Партинаа хиналтын комиссин, арадай хиналтын бэлдүүдэг үүрэг бин ялгаа партинаа организацинууд зүбөөр тодорхойлохо, хэжэ хүдэмэринэ тосоор хубаарилжа, дээ бээнгээ хүдэмэри дабталсахагүй байхаар хүтэлбэрилжэ уялгагатай шуу.

Партинаа комиссинууд өөнд төөл сэхэ хабаатай асуудал шилдхэхэ, эжжэ бутархай юмээр наймаархгүй эрхэтэй. Партинаа хиналта, арадай хиналта хойрой хоо рондхи илгээг үгэ ойлгохо гэншэ шилдхэхэ удахтай шуу. Зарим комиссинууд өөрөөшнэ засаглал дээрэ ажахын хүтэлбэрилгэгчдэ тосоо шанаха, уялгалын ухга тэдэ тотоо, абахаа тэсүүдэ эхондэй партинаа организацнуд үүсхэлтэйгээр, харюусалта эхэтэйгээр шинжлэгчдэ лаабри бэлдүүлжэ байдаг гэжэ магтаагар.

Захиргаанай ажал абуулгыг хана шилгалжа, хүдэмэринэ шааншэ найгаруулаха ябадалда партинаа комиссинуудай бэлдүүлжэ үүрэнэй ашиг нүүдэтэй байханын өмнэ тосоо хараглана. Илангаа үйлдвэрийн ашаг урьем үсдэ дээшлүүлжэ, арга боломжыг бүрэн найнаар хэрэглэхэ, арьбалалтын турим наринаар сахилга тэмээлэй мүнөө үрэгдэжэ байха үсдэ энэ асуудалд ухга шанаар онсо гүнээгээр. Тингээ хиналтын комиссинууд эхондэй партинаа организацнудай мүнэ эрхлэгчдэ коммунистуудыг олоор хабаадуулаха асуудалд онсо анхарха шухала болон.

Хиналта хэжэ комиссинуудай хүдэмэринэ партинаа олонхи организацинууд зүбөөр хүтэлбэрилдэг. Гэбшье зарим тэсүүр хиналтын ухга шанаар ондоогүй байхыг партинаа организацнуд мүнэ комиссинууд үгэ найнаар. Худалдаа наймаанай предпритнуудай, барилгын эмхинуудай партинаа эрхлэгч организацнуд бин болгондойгүйн гэмшлэтэй. Загарайн, Хяагтын, Сэлэнгын аймагай партинаа зарим организацнуд бинал нимэ дутагдалтай. Гадна үнэгэрэн тосоотой хунгалтын суглаанууд дээрэ тотоолдон зарим комиссинууд оройдоо хүдэлсөгүй байхан баримта ушарха юм.

САГ ҮРГЭЛЖЫН КОМИССИ— СОВЕДЭЙ ШУХАЛА ЗУРГААН

Бүгдэд нийтнн арван жэлэй буралсалда шэжээн орохо тухай бэлдхэл ямарар бэлдүүдэгдэж эхилхэйб, энэ гүрэн турын шу- хала хэрэгтэ засагай болон ни- тнн хүсэ, эдэбхи үргэнээр хаба- дуула ябадал хэр зэргэ эрхилэг- дэнэб? Энэ гол асуудал Загарайн аймагай ажалшадай депутатуудай Соведай арадай гэгээрэлэй та- лаар саг үргэлжн комиссини хү- дэлмэрид шухала хуури эзэлн- хэй гэжэ депутатууд ээлжөөтэ сесин дээрээ тэмдэглээн бай- на.

Аймагтахи хургуулин наһанай үхибүүдэ бэгдэнь бургаха, эрдэм мэдэрэлэй хэмжээ дээ- шдүүдэ талаар муу бэшэ ам- жалта туйлагдана. Хургуулинуудай байра байдал найжаруулгаар гөрיותи анхрал хандуулагдана. Жал бүри шөнэ хургуули, хураг- шадай хамтын байра—интернат баригдана. Хүдэлмэришэн болон хүдөө залуушуудай хургуулинуудай, ГПУ-нуудай хурагшад оло-

шорно, буралсалай шанар дээ- шдүүдхын тулада тодорхой хэм- жээнүүд хараалагдана.

Аймагта арадай гэгээрэлэй хү- дэлмэрини улам үргэдэж байһан ябадалда Соведай саг үргэлжн комиссини хубита бии. Нийтэ-ам- хидхэхи хүдэлмэри нүдөө хай- тай, аша туһа ехэтэй болгохын тулада комиссини түрүүлгэсн нүхэр Секерин болоод бүхи гэр- шүүд үүсхэл оролдогто гаргадаг, эмхидхэхэ, бүтээжэ хэмжээ ябуул- гануудаа эргээнхэ нягтаар бо- домжолон тусблөөд, тэрэнэйгээ дуургалтын хойноһоо хамтынгаа хүсөөр оролдодог юм.

Комиссини хүдэлмэрини түсэб квартал кварталгаар табигладаг заншалтай. Тийхэдээ хаанххи, ямар юумые, хэзэ хэнэй хүсөөр шалгахаб, шалгалтын дүн хаана, хэдэй хабаадалгатайгаар зүршэн хэлсэхэб, ямар туйаламжа үзүүл- хэб гэхэ мэтэ тон тодорхойгоор түсэб зохёогдог. Аймагай табан хууриин тосхонуудта үхибүүдэй

зунай амаралтада хэр зэргэ бэ- лэдхэжэ байһан туһаа шалгаад, тэрэнэйгээ дунгуудээр комис- сини түрүүлгэсн аймагай Сове- дай сесин дээрэ нэмэлтэ элдхэл хэһэн байна. Дуралдахан наһам- жануудынь депутатууд халуу- наар дэмжэжэ, тусхай тогтоол абалһан. Тэрэнэй үндэһөөр пио- нерүүдэй лагернуудынь болбосон зохидоор түхээрхэ, хүүгэдэй ама- ралта ноһирхолтой найнаар үн- гэргэхэ хэмжээнүүд саг соогоо абтаһан байна.

Мүнөө үедэ комиссини гэшүүд аймагай хургуулинуудай шөнэ жэлэй буралсалда ямарар бэл- дэжэ байһан туһаа ноһирхожо, олохон газараар нотагай эдэбхи- тэдэй, аймагай газетын хүдэлмэ- рилгэшэдэй хабаадалгатайгаар шалгалта-рейдүүдэ үнэгэржэ байһайх. «Хургуулинуудай мате- риально-техничекэ базаа хайжа- руулаха хэмжээнүүд тухай» гэгээн аймагай Соведай хоёрдохин сес- сини тогтоолой ямарар бэлдүү-

лэгдэжэ байһаниэ комисси илан- гага анхралтайгаар шалгана. Энэ шийдхэбэрини мүүса дүүргэ- дэжэ байһан улам шалтагаанууды элирүүлэн, тэжэниэ усалха- ха тухай асуудалнууды нотагай засагай зургаануудай, прези- денти, ажамхинуудай хүтэлбэри- лгэшэдэй урда табига, тодорхой, зохио хэмжээнүүдэ абыхынь дуралдаха. Тэрэнһээ гадна шал- галтын дунгууд тухай материал- нууды «Вперед» гэжэ аймагай газетын хуудануудта тунгала- над Эрхилжэ байһан хэрэг тухайгаа үргэн хунгаршадта саг соонь дуулгажа байһын тулада комиссини гэшүүд хэлбэлхээ га- на бэшэ онот арганууды үргэ- нөөр хэрэглэнэ. Тэндэнээ нэгэ жашээ дурдабал, комиссини гэшүүд байд гээд лөөһынөөр хунгуулин округуудта ошожо, тоосогоо хэдэг, урдахи зорилго- нуудтаа танилсууддаг. Ганса- шые өһөдын бэшэ, мүн бусадшые хунгуулин округуудһаа ороһон

бэшэг, мэдүүгэнүүдтэ саг соонь хангалттай харуу үгэхэ ябадал бидэнэрэй ариун уялга гэжэ тэ- дэнэр тоолодог байна. Хунгагшадай захиа дуралдаха- нуудай дүүргэлтын хойноһоо ле- гинуудад тон нэтрүүгээр тэмэ- дэг. Шуухала хэрэг гарабалы, али нэгэн асуудал сесин дээрэ эрлэ- тэ табига хэлсэхынь дуралдажаг юм. Загарай тосхондо үхибүүдэй бүтэй кукня байгуулаха туһаа наһамжые хүсэдүүдхын түлөө комисси өөрнөөр үмэнэһөө сесинд эрлэтэ хэжа, харуулгата ноуруудта хэмжээ абхуулаха баатай болоо нэн. Тийһэнэй удаа хуниин барилга түргэдхөгдөж, богони саг соо бүтээгдэж, ашаг- лалтада үгтэһэн байна. Энэ мэтэ жэжээнүүдэ дуралдаха болоо хаа олон. Гэбэшэ комиссини хүдэлмэри- дэ бүгдэ юмэн хуу хайн гэхэ болбол буруу. Комиссини тоосоо шагнаад, депутатууд хүдэлмэ- риниь депутатууд дээрэ тогтоһон байна.

Хуралсалай шанар сааһадань эриг найжаруулаха туһаа сесин дээрэ онсо анхрал хандуулагдаа. Юуб гэхэдэ, аймагай олонхи хургуулинуудай ахамал классуудһаа буралсалаа бүтсэл дүүргэ- нгүйгээр хүнүүдэй гаража ошо- хо ябадал үзэгдэнэ. Аймагай Со- ведай гүйсэдхэхэ комитетэй гэгээрэлэй таһагай зүгһөө багша- марта методическа туһаламжа үгэхэ хэрэг үшөөл хула гэжэ тэмдэглэдэ. Хургуулинуудай хүдэлмэридэ үзэгдэдэг дутагдалнууды усалда- хын, буралсал-хүмүүжүүлгын хэмжээнүүдэ дээшлүүлгын тү- лөө хургуулинуудай хүтэлбэри- лгэшэдэй харуулгага ехэдхэжэ, ажалай баян үдэ дүршэлтэй тү- рүү багшанарай жэжээ үргэнөөр дэгарүүлэн нэбэрүүлэхэ, бүгдэ- нийтын буралсал тухай хуули сахиха талаар саг үргэлжн ко- миссини зорилгонууд туһаа то- дорхой тогтоол абтаһан байна. П. ВИКТОРОВ.

Дайшалхы габьяа, ажалай адар

«БАГША, ГАНСАЛ БАГША...»



Эндүүржэ, өөрнөөр абаря лам- да тааралгүй мэрэгжэ шөлөөн хүн наһан соогоо зобжо ябадаг. Харин зананайнгаа бэлгитэй ту- далдуула олоһон мэрэгжэдээ хүн хэзэһые урбахгүй.

Леонид Максимович Засорин тэрэ, хоёрдохин бүлэгэй хүнүүдтэ дамзатай. Гүшаад жэлэй дүршэл- тэй энэ багшаһаа: — Леонид Максимович, хэрбээ энэ наһаа дахин эхилхэ болшоно гэһэн баа. Та ямар мэрэгжэл ша- хха байнат? — гэжэ асуухада, тин эрид шийдэнгээр ингэжэ ха- нуулдаг: — Багша болохо нэм, гансал багша...

Засорин багша залуу наһандаа дайнда хабаадажа, үхэлөө бэлдэе үзэ үзэһэн юм гэхэдэ болоо. Амар нэгэн хороо гы, али тосхо, хууринуудые фашис бүим- заргалһаа сүлөөлхэдөө, эхэ, жэжээ алдажа уншарһын хүүгэдэ хайрлан, хүрин улаан зур- шиниь бүнтитан шийг болоо, үбшэнтэйгөөр инашад байл, дайнда дүрхэлэ, үхибүүдэе иволан үргэхэ хэрэгтэ бүхи на- лаа зөрүүдхэб даа, байза», — га- нээ сэрэгтэ Засорин ходо шэбшээ- гэр хөн ха.

Нэгэтэ бишхэн хуурииниэ сүлөөлсөөд, байлдааны амжаха- ны, удаа хүржэ, ангаха болшоно Леонид Засорин уһа туха гэгэ- н, бэлдүүлэн хууриин соо бүтэн үбшэн үсөөхэн гүрнүүдэй дунда шийдэл тохотгоор буагатай нэгэн- ний орон гээд, богоньнь үрөөһөн дүрөөр алхан эндаа зүг та- нин зогсооно байл. Гэрэгитээ тэг үлдэ алдан унаһан эхынгээ дүхтэ үрэгэрхэн үхибүүн хүржэ байла. Тандагуйд хүнэй үдэн- дин зогсооһоо, тэрэ амни хай- рлан үхибүүн айһандаа, бархир- яашые мартажархад, эхынгээ сагуур хоргодон хэбтэшэб.

Яла-хэзэһынь мэдэхээс бол- шшоод, зогсожо байһан сэрэгшэ нэмэлэн дүгэлжэ хараба. Тийхэ- ны уни адуулан хэбэртэй, могоорини боложо эхилһэн байла. Мэдэһэн эхынгээ хүдэе ноһожо байһан үхибүүн хараха янзада хэллээ үдэжэ ябаһан хаш. Засо- рин үхибүүе үргэжэ, комедату- лад абаашад. хараһан үзэһэ- нь хэвэрбэ... Тэрэ үдэртөө нүхэдтөө хамта фашис ноһооцууые наһан, саа-

ЯЛХИТАЙ ХАРГЫ ГҮ, АЛИ...

Ажалшадай бэшгүүдэй мүрөөр

Автобус, автобус... Яаһан зал- хуутай юм. Усэгдэрэй автобус Булам тосхондоннай хурэнгүй аришоо. «Одон» совхозомной эрхээр болноһор нөдөндө жэлэй. Арбикал нотагемэй алгад га- раад лэ аришана. Хүдэлмэришэе найдамгүй. Хүсэхэ гэгэһэ бүрише аргагүй юм аабза...

Имешүү үдхэтэй хоёрэдөө- нүүд, гэмэрэдээн олон гарадаг байна. Энээн туһаа гомдолло бэ- шэгүүд манай редакцида эрэдэг. Улаан-Үдэ—Шабур—Хүсөөтэ гэ- нэн маршруттар 1968 оһоно хойно үдэр бүри автобус ябадаг болоһон байгаа. Энэ автобусоор Мухар-Ша- бэрэй аймагай «Одон» совхозой ажалшад наһаа амар гөрөд ошо- дог, эрэдэг бэлэй. Теэд ямар «баршад» тууда юм: нөдөндө жэ- лэй сентябрьһаа эхилээд тэрэ ав- тобусынь Хүсөөтэ хурэнгүйгөөр Шабурһаа бусанадаг болоо.

«Одон» совхозой ажагданан пассажирнууд аргаа ядахдаа «Буряад үнэн» газетын редакци- да гомдолло бэшэ алыһан юм. Редакци тэрэ бэшгэйнэ үнэ- нөөр хэмжээ абыхынь Бурядай Автогтранспортын управленид хандалга хээ. Тэрэ управленин начальнигай орлогшо А. Колесов гэгэһэ «ялхитай харгы» гээд лэ хойрогшог янаар харуу бэлдэжэ байгаа. «Загарай аймагай Сове- дай гүйсэдком, Шудуутайн лес- промхоз хоёрой зүгһөө тэрэ хар- гын заһабарилдаггүйдэ авто- бусе абаха аргагүй» гэжэ манай редакцида байһа онгой маргын 30-да эльгэһэн харуу соогоо бэ- шэһэн юм.

Загарайн аймагай Соведай гүй- сэдкомой хүтэлбэрилгэшэд: «хар- гы дардам байна. Ямаршы наад байхагүй. Үнэинөөгүй наа, өһөдөө ябад харгы» гэгэһэн юм. Ионь наһин эхээр манай редакцин түлөөлгөшэ Автогтран- спортын управленин хоёрдохин предприятини инженерүүд М. С. Синицын, В. И. Смолдин гэгэһэд- тэй, мүн Загарайн аймгүйдэско- мой түлөөлгөшэтэй хамта хар- гыннь зорюута шалгалһан байна. Нун элирээб? Харгын дардам байна. Заһаа юм гү? Байлай заһа- барыше харгитгүй, харгын доёо тэмдэгүүдэе хаа-яаа шэнэлһэн нэлсөөһөн байна.

Шабур тосхонһоо сааша «Одон» совхозой түб Хүсөөтэ нотаг хура- тнн харгын буршые наа хайн байла. Мушые байха аргагүй. Юуб гэхэдэ, Шудуутайн леспро- мхозой машинанууд ходо энэгүүр ябажа байдаг тула, тус ажахы

харгыгаа саг үргэлжэ харуула- жа, заһабарилжа байна.

Теэд харгы муу гэгэһэн шалтаг хаанаһаа гарааб? Тэрэниэ тинтэ- рээ юунда баримта болдог авто- управленин тушаалтад гэгэһэб? Хүсөөтэ хүрэтэр алхаа «шэлээр- хээд», «харгы муу» гэжэ шалтаг гаргаһан жолоошодой үгөөр зо- хёгдодон «акт» байһан болоо хан. Тэрэ «акт» урдаа бараад, ажалшадай гомдолло анхрал та- шидгуй А. Колесов харгын бодо- то байдлынь шалгагүй. Албан хойрог ёһоор «акт» байна гээд лэ харуу бэшэдэг байһанинь элгэ- тэ болоо. Мүнөө энэ маршруттар Хүсөөтэ нотаг хүрэтэр автобус наалгүй ябадаг болоһон.

Улаан-Үдэ — Үлдэртэ гэгэһэн маршруттар ябадаг автобус Хо- рини аймагай Булам тосхондо оро- хо ёһотой юм. Тэрэ тосхон гол харгыһаа 500 метр хажуу тэр ор- шодог хадан зарим залуу жолоо- цод хүрэдэггүй, харгыгаараа сэхэ үнэгэршэд гэжэ тэрэ нотагайхид гомдол бэшэна.

Ажалшадай энэ бэшэгтэ Автоуп- равленин тушаалтад, тусхайлаб, пассажирнуудые эвольтон талаар начальнигай орлогшо А. Колесов харуу үгэнгүй дараһаар нара ша- хуу болоо.

Эрхирэйгэ совхозой Арбикал нотагайхид байлал гомдолтой. Үр- дэн энэ тосхон хүрэтэр автобус ябадаг байгаа. Мүнөө тэрэнь бо- лбуулагдад, Онохой шодог авто- бусе Арбикал хүрэдэг болоо. Нүүдэнэн үшөө халгээ. Буряа яла- даа автобус тэндэ оройлоошые орохоёо болнохой. Гөрөд өршөөн Арбикалай пассажирнууд хоёр километрийн зайе ябагаар махалдаг, харгын машини абажа үгөөгүй наа, хахад үдэрөө гээдэг болон- хой.

Ямар шалгаантайб? Баһал ял- хитай харгы гэнэ. Яаһан залхуу- гай «яхи» гэгэһэб? Хонхортэй ялхитай харгы байжашые болоо. Хэн энэниэ заһаха юм? Харгын барилга ба заһабарилгын управле- ны, тэрэнэй учлагтоод бии. Со- монхой ба сельскэ Соведууд, кол- хоз, совхозууд гүрэнэй мэдэлэй гол харгыһаа гараһан өһөдүүдөө газар дээрхи наһаа харгынүүдэе заһабарилла уялгагтай. Теэд юг- гэхэ харалдаг ээд ба?

Улаан-Үдэн автовокзал дээрэ юн болоһон? Үүнэй аямаа хал- луунда, үбэлэй янгинаа хүйтэн- дэ хэдэн зүүн хүн хүлгэжэ бай- даг. Тогтоогдодон сагтаа олонхи автобусууд гаранагүй, 2—3 ча- саар графигһаа гэгэдэнэ. Эндэ ба- һа хэн гэмтэйб? Д. ЦЫБЕНОВ.

Социалист ОРОНУУДА

ЕВРОПО СОО ЭГЭЭН ТОМО ПРЕДПРИЯТИ

ПРАГА. Уһанай өбөрһоо хайр шулуу абаха Европо соо эгээн томо предпрятия Товече- во (Хойто Морави) гөрөдө ашагалагада оробо. Энэ завод хүсэдөөр оньһожоруулагданхай. Олон шавагатай тусхай маши- на 50 метрэй гүнзэгһынь элгэ шулуу удхажа гаргаха арга ол- гоно. Тэрэ машини бүтээсэнь — часай 300 кубометр.

Уһанай өбөрһоо абтаһан хайр шулуун оньһон аргаар зургаан класс боложо илгэдэдаг. Тий- мөнээ ямар сортын бетон гарга- ха гэжэ нэм, тэрэндөөл таатай хайр шулуу барилгашад тэрэ заводто захиха аргатай байна.

ШЭНЭ АВТОБУС

ВАРШАВА. Польшодо эгдэ- рээн «Санок-09» гэжэ марын шэнэ автобус ашагалагада оро- бо. Тиймэ автобусые олоорш хэдэг болоходо оройной автомо- бильна паркида мүнөө үеһн шэ- нэ түхэлэй машина нэмжэ бай- на. Польшодо бүтээгдэһэн 125 морини хүсэтэй 6 целиндртэй двигател автобусы табигдан- хай. Автобусой утань—9, үргэ- нинь—2.3, үндэринь—3 метр. Час соогоо эдэдэ захань 85 километр ябаха.

БУДАПЕШТЫН ГОЛ ПАРК

БУДАПЕШТ. Сэсэрлэг—саад гэгэһэн нэрэ Венгрийн нислэс- лэй мүнөөнэй түхэл шэнжэдэ тон эхээр таараха байна. Гансал нүүдэй 20 жэл соо Будапештын паркинуудай талмай хоёр дахин шахуу ехэ боложо, мүнөө 9 миллион гаран дүрбэлжэн метр болоод бүрэнэ.

Дунай мүнэнэй Маргыт гэжэ аралые Будапештын хүн зон тон найхан парк гээд нэрлэдэг. Нислэц хотын энэ томо парк 6-8 мянса шахуу дүрбэлжэн метр талмай ээлдэг.

Маргит арад Венгрийн олоно тоото паркинууд ба сквернуудай нэгэниинь юм.

ЭЛҮҮРЖҮҮДГЭГ ГӨРОДОЙ ОЙН БАЯР

СОФИ. Стара-Плавина гэжэ гоё найхан хадын хормой- до Выршец гэжэ Болгарини мэдэжэ курортнуудай нэгэниинь ородог юм. Бүхи хойто Болга- рида тон гансахан тэрэ курорт минеральна халуун уһаараа сууда гарнахай. Жэл бүри эн- дэмнэй 100 мянган хүн амар- жа, эдэбэ үбшөөе аргалдаг байха юм. Энэ курортын гай- хамшагта уһан нэрвэ, зүрхэ, ревматизм болон бусад зарим үбшэн аргалдаг.

Курорт мүнөө жэл 120 жэ- лэйнгээ өйө тэмдэглэжэ байна. Теэд, иматгал арадай засагай жэлнүүдтэ тэрэ курорт ёһотой найһаар хүгжээ эхилдэ нэн. Ажалшад олоороо эндэ амар- даг, аргауулдаг болоо нэн.

Выршец гэгэһэннай ажалша- дай амархын, аргауулахын ту- лада эрчим найн эрхэ байдал байгуулагданан элүүржүүлгын гөрөд муу лэ.

АНСАМБЛИИНИ 20 ЖЭЛЭЙ ОИ

ГДР-эй арадай национальн армин Э. Вайнертын нэрэмжэ- тэ ансамбль 20 жэлэйнгээ өйө

ЮГОСЛАВИ. Белград шадархи «Оброновац» гэжэ теплоэлектростанцини барилга дээрэ. Оройной эгээл томо электростанцинуудай нэгэн болохо энэ ТЭС-эй барил- гада Советскэ Союз ехэхэн туһаламжа хүргэнэ. ТАНИЮГ-ТАСС-ай фото.



ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮСЭВБЕ БОЛЗРООНЬ УРИД

СОФИ. В. И. Ленинэй нэрэмжэ Перникскэ металлурги- ческа комбинатдай прокатнууд табан жэлэйнгээ түсэвбе бол- зроһоонь 170 үдэр урда дүүргэ- бээ. Дэлхэйн пролетариатдай вождини түрэнөөр 100 жэл гүй- сэлэйн хүндэлэлдэ дэлгэрэн социализм мурсысэһэй үедэ тий- мэ амжалта туйлагдан байна.

ХҮН ЗОНОН ТОО

БУДАПЕШТ. Энэ оной эхээр Венгрийн хүн зоние бүридхэлдэ абалан тоо мэдээнүүдэй ту- рууһын том хэблэлдэ гарба. 1970 оной январини 1-нэй мэдэ- мээр Венгрийн хүн зоний тоо 10.315.597 хүн байба гэжэ ста- тистическэ суглуулбар дотор мэдээсэгдэнэ. Тэрэн 25 жэлэй саада тэһхнээ 15 процентээр дээрэс гарна. Жэл соогоо хүн зонини дунда зэргээр 0.35 про- центээр нүүдэй арбан жэл соо олошоржо байба.

Тэрэнэй хажуугуур уһа наһан тухай тоо мэдээнүүдэй суг- луулбари зохиогдоно. 100 наһа гүйсэхэн 49 хүн энэ орон соо тоологдожо байха юм.

БЕРЛИНДЭ УЛАСКОРОНДЫН СЕМИНАР БОЛОЖО БАЙНА

БЕРЛИН. «В. И. Ленинэй тү- хэл шарай хүжэмдэ» гэгэһэн тэмээр хормейстернүүдэй улас- коорондын юндэхини семинар ГДР-эй нислэц хотодо Г. Эй- лернэй нэрэмжэтэ дээдэ хургуу- лизда нэгдэдэ, хүдэлмэрээ үргэ- жээдүүлжэ байна. Семинар дээрэ үтэ хэлэһэн, хүжэмэй та- лар мэдэжэ эрдэмтэ Ю. Майн- ка гэгшэ (ГДР) В. И. Лениндэ зорюулагданан, Советскэ Сою- зай ба ГДР-эй композиторнуудай шөнэ зохиолнууд тухай хөө- рөжэ үгэбэ. Тусгаарлабал Д. Шостакович, А. Хачатурян, Д. Кабалевский, Р. Щедрин гэг- шэдэй шэнь зохиолнуудтай се- минарта хабаадаһадые танил- суулба. Мүн ГДР-эй композит- орнуудай зохиолнуудые шаг- нагшадта найһаагдан байна.

Вьетнамай Демократиче- ска Республика. «Донг Су- ан» гэжэ трикотажна фабрика хадаа Ханойн эгээл томо промышлениа предприяти- нуудай нэгэн болоо. Эндэ 1600 гарам хүн хүдэлмэри- нэ. Тэдэнэй олонхын эхэ- нэрнүүд юм. Жэл бүри про- дукцин эхээр үйлдэбэрлэн гаргадаг болоһын түлөө, мүн шанарынь найжаруулахын түлөө фабрикийн коллектив саг үргэлжэ оролдожо бай- даг. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Донг Су- ан» гэжэ фабрикийн нэгэ цех соо. ТАСС-ай фотохронико.

ЭЛҮҮР ЭНХЫН БУЛАН

ГЭДЭЭ ДОТРОЙ ҮБШЭНЬӨӨ БЭРГЫЛЭЭ!

Зүүн гэдэһэ доторой элдэб үб- шэн, илангаала дисентери дэлгэ- ртэй болодог. Нимэ хамшиг хүр- гэдэ бактери хорхойнууд дулаан сэгтэ олоор үдэдэг, хүнүүдтэ эмхидхэ уһан болоод бусад аргауудээр дамжажа халдааг байна.

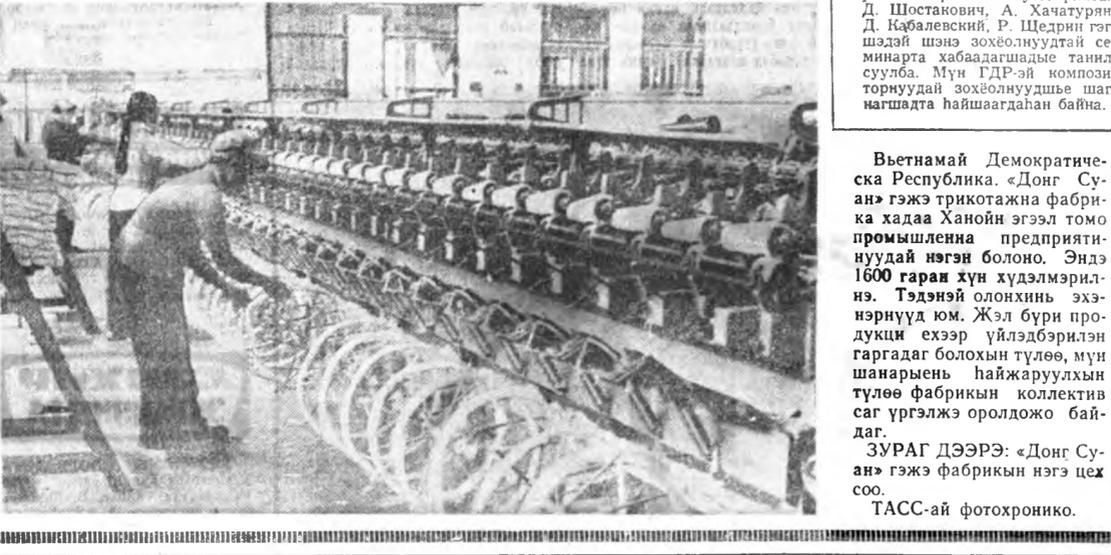
Тэдэ мэтэһе угаангүй эдибэл, баһал гэдэһэ доторой элдэб үбшэн хал- дэжа болоно. Аляһа батанаанууд хамшиг тараадаг жоронгонууд гэжэ марга- жа болохогүй. Элдэб муухай газар- лар (шорой шохой дээгүүр, жор- лон, угаадаһан соогур) жоаад, аляһан айлай гэртэ нидэжэ оро- бол, хула байһан эдэе хоолойн эйлинүүд дээгүүр сүйлдэжэ, хал- дабарига үбшэнэй микробуудые тараадаг хаям. Тиймөнээ аляһа, батанаана гэртээ оруулахгүй, ариг сөбэрээр байха хэмжээ абаха, ба- таганаа, аляһануудта хоро шара аджажа тэмэхэ, муу муухай газарнуудые нээлтэтэйгээр орхихо- гүй, хабхагала, хааха, сээрлэхэ, ариуудхаха хэрэгтэй.

Тобшолон хэлэхэдэ, бага ехэ- гүй бултадаа хүнүүд, гэр нуудал- даа, хамтын газарта, ажал, хураал- сал дээрээ ариг сөбэрэй эрлэтэ, жүрэм наринаар сахиха уялгагтай. Гэхэ зуура, үдэр үдэрэй ажабай- далдахи бололто бололгүй наһан ябадаһаа ехэ хохиолдо орогдо- дог ушар дайралдаг. Жэшээнь, магаһинһаа хилэмэ абахадаа хү- нүүд тэрэнээ минл гартаа баржа,

гадар хубсаһандаа хүргэжэ, хирэ боро халдахаанга гэжэ анхралдаг- гүй байна. Хилэмэн мэтэ абаһаар хирэлдэгэ болон хоолые задагай- гаар абажа ябахгүй юм. Гэртээ байлгахдаа аляһа батанаанын орохогүй бүтүү юмэн соо хала- галха юм.

Газалаһаа ороод, хоол барихаһаа урид мылдэжэ байха гараа угаа- ха гэһэн хүн бүхэнэй заншал байха ёһотой. Илангаала үхибүүдтэ дисентери үбшэн аюултай. Ваганааршые зооогоо үбдөө орхиболнь, гэртээ врачые дууджа эрүүлхэ хэрэгтэй. Түрэлхид өһөдөө аргалха- мнай гэжэ эндүүржэ бу байгты! Саг соогоо танигданан үбшэн, хүн- гөөр, түргөөр эдэгдэг.

Дисентери үбшэнһөө хүнүүдэе, илангаала хүүгэдэе һэргылхэ тог- тогдоомол эрлэтэ гурим, мүн врач, фельдшернүүдэй аюулал на- рин гэдэгээр сахиха шадабал, тэрэнһээ бата найдамтайгаар һэргы- лэхэдэй гэжэ хүнүүд хайсар ойлгог лэ! Л. ОКУНЕВА, Бурядай АССР-эй габылата врач.





ШАНГА ТУЛАДАН

ТҮРҮҮШЫН ҮДЭР

Спортын национална зүйлүүдээр Сибирин болон Алас-Дурна зүгэй түрүү нуури эзэлхын түлөө гурбан үдэрэй туршдаа үнэгэргэдэхэ зонны мурьсөөн Буряадай АССР-эй 25-жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ эхилээ. Яхад, Тувын АССР-үүдэй, Усть-Ордын, Тувын АССР-налына округуудай шанга шамбай, хүнгэн солбон бөстэй бэрхэ бэрхэ спортеменууд энэ мурьсөөндэ хабаадасалхаа республикынай нийслэл Улаан-Үдэ эрээ. Спортын мастерууд, кандидатуд болон 1-дэхи разряддай спортеменууд энэ олох. Жэшээлхэдэ, спортын мастерууд Ондар (Тувын АССР), И. Соловьев (Яхадай АССР), Виктор Баймеев гэгшэд тэднэй дунда би.



Агын округоо эрхэн хур харбагша Мэлс Дабавев.

Үдшын 5 час. Шанга туладаанай эхэлхын сонсохон оркестрай хүр жабхаланга хүгжэм ойро тойроние эздүүлээ. Яхадай АССР-эй спортеменууд түрүүтэй энэ мурьсөөндэ хабаадасалхаа эрхэн республикынаудай, округуудай түлөөлгөшд жагсаалаар абажа, сугларашдай урдүүр үнгэрээ.

Буряадай национална барилдаагаар мурьсөөн эхилбэ. Хүнгэн бөстөшүүд, СССР-эй спортын мастерууд Федор Ондар (Тува), Иван Соловьев (Яхад) ногоон олбог дээрэ гаража эрбээ. Хүдэр турбэиэлгит бөстэй эдэ хоёр бүхшүүд бэе бөсөнгө мэхэ гохо таахы оролдон, нэмэхин маралдан тойрондо. Тингэжэ ябаһаар гэгшэ довтолосоод абана. Хэн хэчиньшье мэхөөгөө агтах хулааргүй. Урда урдаһаа хүлээн туладанад. Тэд хулан минутын туршдаа болоһон шанга туладаанай эсэстэ Федор Ондар нүгөөдөө газардуулжа, илалта тулал. Уданы СССР-эй спортын мастер Виктор Баймеев (Буряадай АССР), 1-дэхи разряддай спортемен Лев Дамбуев (Усть-Ордо) шандаанай шангыг туршжа, спортын мастер хуңгээнөөр туршжэ.

Бүхэ барилдаан улам эршэдэжэ, харгшадай ноһирхол татана. 70 килограмм хүрэтэр шэгнүүртэй хүндөш бөстэйшүүдэй түлөөлгөшд, 1-дэхи разряддай спортеменууд Бадма Будаев (Тува), М. Быков (Усть-Ордо) гэгшэд жэмбүүрэй эшхэрхэгтэй ади шанга туладаагаар наадала эхилбэ. Усть-Ордын түлөөлгөшэ энэ тэмсэдэ илажа гараа.

Хүндэ шэгнүүртэй барилдаан ходоодо ноһирхолтойгоор үнгэрдэг. Мүнөөшье энэ туладаан олоной анхарал татаа. Егор Соловьев (Яхад), Е. Дабавев (Усть-Ордо) гэгшэдэй гаража эрхэдэ сугларашда алыг ташалгаар угтабай. Хүдэр бөсөн хүсэ үзэлсэн, бэе бөөе таталсаад үзбэ. Хэннэй хэинээ хүндэ ааб гэгшэнүү хам оролдоһон бэрээг үргэлсөөдье абана. Тингэжэ ябаһаар Соловьев досоо

дэгээ хажэ эрээд, нүгөөдөө гэдэртөн мушхаржабыа. Тэд Дабавев хажуу тээшэ халба бүрөөд, хүнгэн солбоһоор зайлашаба. Дахин хам оролсоод, бар хүсэнэй бахимы үзэлсэжэ, ана-мана ады хүсэтэй байһана мэдүүлээ. Тингэбэшье Соловьев нүгөөдөө гараарь газар бабардуулжа, адилоһон байна. Монгуш-Оло (Тува) Лесков (Буряадай АССР) хоёртой хоорондо болоһон туладаанда Буряадай түлөөлгөшэ илаба. Мурьсөөнэй түрүүшын үдэр бүхэ барилдаанай хоёр дүхэриг үнгэргэдэ. Даб дээрэ Виктор Баймеев (Буряадай АССР) түрүүлжэ абана. Үшөө гурбан дүхэриг үнгэргэдэхэ юм.

Шандааһа шангатай туладаанай талмай тээ саанаһа Буряадай дүрмөөр хүр харбадаг гушаад мэргэшүүд баруун гарайнга эршэ зангидан, эрдэм шадбарыа харуулса. 15 эршүүд, 5 эхэнэр, 10 эдиршүүд хүр харбаанда хабаадасала. Энэ үдэр эршүүд 50 болон 40 метрэй зайга мэрэгнээ туршалдаба.

Дохоншоожэ харайдаг «кылы» гэжэ Яхадай национална хүрэлгэ эхэ ноһирхолтойгоор үнгэрдэ. Энэ лааданха арба гаран хүн хабаадасала. Б. Сахинов (Усть-Ордо) дохоншоон хүрэгжэ, мурьсөөнэй эхи тэбиэ. Тэрэ түрүүшынгээ туршалгада 36 метр 12 сантиметр харайба. Сааша тэмсэл улам шангадажа. А. Чебунина (Буряадай АССР) хоёрдохы туршалгада 42 метр 40 сантиметр харайхад алыга ташалган нэрбөшөө. Тэд удангүй энэ үр дүн ахиха хүн олоһоно. Яхадай АССР-эй спортын мастер И. Горюхов 3-дэхи туршалгада 44 метр 64 сантиметр харайжа, үнгэргэжэ жэдэ туйлаһан рекордые (44 метр 56 сантиметр байһан) дабажа гарба.

Мурьсөөнэй эршэ бүри шангадажа байна. Гэбэшье Горюховые хүсэхэ хүн олоһонгүй. Тийһээр байтар стадион дэргүүр алыга ташалган эздэлсэбэ. Юм болобо гэшээ? «Хүнэй саана хүн, хүлээн саана морин» гэһэншүү энэ дүнгые эрхимлэхэ спортемен олоһоно. Спортын мастер Николай Санников (Яхадай АССР) 45 метр 23 сантиметр дохоншоон хүрэгжэ, нэгэдэхи нуури эзэлэ. И. Горюхов (Яхадай АССР), А. Чебунина (Буряадай АССР) удаадахи нууринуудые эзэлһон байна.

Энэгээр түрүүшын үдэрэй мурьсөөн дүүрбэ.

ХОЁРДОХИ ҮДЭР

Үглөөнэй 10 час. Буряадай 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ сугларашда хоёрдохы үдэрэй ноһирхолтой надануудай эхилхые хүлээжэ ядан байна. Нэгэ хэдхэн сагтай үнгэрмөөр мурьсөөнэй главна судья А. Т. Кумак (Тува) спортеменуудые амаршалад, спортивна нааданууд эхилсэбэ.

Тува арадай «хуреш» барилдаагаар хүнгэншг шэгнүүртэй түрүүшын хоёр бүхшүүд А. Чуддук (Тува), М. Хахаев (Усть-Ордо) гэгшэд стадионий ногоон талмай дээрэ тодоходоһон рингдэ уригдаба. Тувын арадай бүхэ барилдаанай гоё найхан улаагаар шэмэдэһон үдэрһон хубсаһатай спортеменуудай ринг дээрэ гаража, угһаа угта дамжуулагдадаг заншалтай болоһон барилдаанай хатар гүйсэхэдэһон хүн зөн дарья табиладан, удаан алыг ташалдан байгаа бөлэй. Тэднэй гүйсэхэдэһон хатар нэгэ үеэрэ бөсөн шандаанай хүсэ шадальне нүгөөдө хүхэртөө болон сугларашдаа харуулжа гэгшэд гү, ади хүшөөн бөсөн хуын гаргажэ гэгшэдэ харагдана буюу. Энэ барилдаан манай Буряадай бүхэ барилдаанай эхэһье илгалтай бэшэ (гурбан үе мурьсөөнэ гэгшэ хурбал итагдаха). Тиймэ тула

буриад бүхшүүд амжалтатайгаар туладаха байха гэжэ хангадана. Нэгэдэхи разрядтайнууд А. Чуддук (Тува) М. Хахаев (Усть-Ордо) хоёртой уулзалга угһаа ноһирхолтойгоор үнгэрэ. Энэ хүсэ шадальнаа, мэхэ гохоорооһые тасуу тооной спортеменууд дайралдаһан байгаа ха юм. Энэ уулзалга Тувын бүхэ барилдаанай илалтаар түгэсөө. Мун «хуреш» барилдаанда Ооржок (Тува) манай спортемен Тюрлюев хоёртой уулзалга шангаан туладаатайгаар үнгэржэ, спортто дуртайшуудыг эхэтэ басыулан байха юм.

Хоёр үдэртэ үргэлжэлһон «хуреш» барилдаагаар мурьсөөн хүн зоной эрхэ хүлээдөг. Мурьсөөнэй хоёрдохы үдэртэ шэгнүүртэйгээ талаар илажа гараһан спортеменууд чемпионой нэрэ ээргэдэ хуртахын түлөө өһөд хоорондоо уулзаба. Энэ бүхы уулзалгануудые илалтаар түгэсэхэһон Д. Ооржок (Тува) эрхимэй эрхим чемпионой нэрэ ээргэдэ хүртөө. Мун бөсөнгө шэгнүүрэй талаар түрүү



Тувын «хуреш» гэжэ национална барилдаагаар чемпион болоһон Д. Ооржок.

нууринуудые эзэлһон спортеменуудта И. Чуддук (Тува), Э. Ардышев (Ага), манай бүхэ барилдаанш Г. Манжуев, Д. Ооржок (Тува) гэгшэдэ дилһон болон үнэтэ бэлэгүүд баруулагдаа. Тува арадай «хуреш» барилдаанда тул гаргахад, бүгэдэ командаараа Тувын АССР-эй спортеменууд нэгэдэхи нуурида, хоёрдохы, гурбадахы нууринуудта буряадай барилдаанш болон Яхадай АССР-эй команда гаража эрхимлээ.

Гурбан үдэртэ үнгэргэдэһон яхад арадай «кылы», «истанга», «куобах» гэгшэн хүрэлгөөр шандааһа шангатай И. Санников нэгэдэхи нуурида, хоёрдохы—И. Горюхов (Яхадай АССР), гурбадахы—А. Чебунина (Буряадай АССР) гаража эрхимлээ. Нинта командаараа Яхадай спортеменууд түрүүлжэ гараһан байха юм.

Улаасхоорондын болон буриад дүрмөөр хүр харбахад, эршүүдэй дундаһаа СССР-эй спортын мастер В. Гуров (Буряадай АССР)—707 очкотой нэгэдэхи нуурида гаража эрхимлээ. Хоёрдохы, гурбадахы нууринуудые М. Дабавев (Ага), Д.Н. Эрдышев (Буряадай АССР) гэгшэд тус тустаа эзэлһон байна. Эхлэр хүр харбаһадай дунда СССР-эй спортын мастер Бадмажанова (Ага)—нэгэдэхи нуури, хоёрдохы—Г. Эрдышева (Буряадай АССР), гурбадахы—Л. Фунтикова (Тувын АССР) гэгшэд эзэлжэ, хүндэстэй табанда гараа. Эдиршүүд соһоо Сандакын (Буряадай АССР), Наговицын, Платонов (Яхадай АССР) гэгшэд тус тустаа түрүү нууринуудые эзэлһон байха юм. Нинта командаараа республикынай хүр харбаһаад эрхимлээ.

ГУРБАДАХИ ҮДЭР

Мүнөө гурбан үдэрэй туршдаа үргэлжэлһон мурьсөөнүүдэй түгэсэхэ үр үдэр гаржа эгзэн харуулсалгатай үнэ хүржэ эрбээ. Шанга туладаанай бүри эршэдэжэ, эгзэн дээдэ шатадаа хүрбэ. Буряадай



Яхадай национална гурбан зүйлэй хүрлөгөөр мурьсөөндэ эрхимлэн Николай Санников.

национална барилдаан «ногоон олбог» дээрэ үргэлжэлүүлдэбэ. Стадионий урда захад хүр харбаан. Уридаанай харгы дээрэ Яхадай «куобах» гэжэ национална хүрлөгэ эзэлһа. Тээ саана балсан шангатай гарайнга шандааһа зангидан, бар хүсөө туршанад. ГИИР УРГАЙГА. 60-һаа дэлшэ шэгнүүртэй дунда шанга тэмсэл

жа, шанга шандааһатай байһанад элэрхэйлэ. Тэрэ хоёр пүүдэй хоёр гир нэгэ-нэгэ гартаа абажа, түлхэн үргэхэдөө (толчок) 54 дахин эшгэгдүүдэ. Мун лэ Шрентер гирнэе газарта хүргэнгүй уггаран үргэлгөөр (рывок) 58 очко абаа. Илгэжэ гир үргэлгөөр гурбан арғын дүн гаргахад, хамта дээрэ 140 очконой болоһон Шрентер нэгэдэхи нуурида гараа.

82 хүрэтэр шэгнүүртэй дундаһаа Гимазов (Усть-Ордо) 143 очко, 82 килограммһаа дээшэ шэгнүүртэн соһоо Мухонин (Яхадай АССР) 130 очко абажа, хүндэстэй табандаа гаража эрхэлэ хүртөө. Буряадай национална барилдаагаар хоёр шэгнүүртэй дундаһаа Ф. Ондор (Тува) нэгэдэхи, В. Баймеев (Буряадай АССР) хоёрдохы, И. Соловьев (Яхадай АССР) гурбадахы, дунда шэгнүүртэн соһоо Базар-Тара (Тува) нэгэдэхи, Иванов (Буряадай АССР) хоёрдохы, И. Григорьев (Яхадай АССР) гурбадахы, хүндэ шэгнүүртэй дундаһаа Монгуш-Оло 1-дэхи, И. Лесков (Буряадай АССР) хоёрдохы, Е. Соловьев (Яхадай АССР) гурбадахы нууринуудые эзэлжэ, дипломуудаар болон үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаа. Бүхэ барилдаагаар нинта командаараа Буряадай АССР-эй бүхшүүд нэгэдэхи нуурида гаража. Буряадай Министруудэй Советэй кубогта хүртөө.

Мурьсөөнэй түгэхэдэ гурбан үдэрэй нааданай үр дүн сонсогдоно. Энэ шанга туладаанда Буряадай АССР-эй суглуулгамад команда нэгэдэхи, яхадайхид хоёрдохы, тувынхид гурбадахы нууринуудые эзэлһон байна.

Б. НАМДЫКОВ, В. ЛЫГДЕНОВ, манай корреспондентууд.

УЛЬЯНОВСК ОШОХОНЬ

В. И. Ленинэй түрэнөөр 100 мэлэй ойло, мун фашис булмитаргашы Совет Засбэргэ Хүсүнүүдэй илаһар 25 жэлэй ойдо зоруулан совет арадай революцинон, дайшалхы ба амалай алдар габьялагай сууга газаруудаар номсомолшууд-залуушуулай аяншалганууда хабаадасалхад бүхэсонона сүлт Ульяновск хотодо августын 5—10-най үдэрнүүтэ үнгэргэгдэхөөр зарлагдаба.

Энэ сүлт ВЛКСМ-эй ЦИ, ВЦСПС, СССР-эй Културын министрство болон ДОСААФ-ай ЦИ-гай үүсхэлээр эмхидхэгдэн үнгэргэгдэхэ юм.

Агуу багша Ленинэй түрэн хотодо болохо энэ хуралдаана совет залуушуулай, революцинон, дайшалхы ба амалай ветерануудай мянга гаран түлөөлгөшд, мун харжин оронуудаһа олон айлшад уралаар эрхэ байһа.

Манай республикаһа тус сүлдэ 6 хүн хабаадасхань. Эдэнэр хэд Сз гэбэл: Улаан-Удын ЛВРЗ-гэй фрезеровщик басаган Валентина Федорова, Баргаманай дунда хургуулын багша Александр Большаков, Хэрээнэй дунда хургуулын хургаһа Люба Машиннова, Бабушкин хотын номсомлой номмидей секретарь Ольга Янинова, ВЛКСМ-эй обкомной табыгые дагша Владимир Босхолов, республинын революцинон, дайшалхы ба амалай алдар габьялагай клубэй түрүүлгэшэ О. Б. Цыбиков гэгшэд болоно.

ОЙГОО ТЭМДЭГЛЭБЭ

Улаан-Удын кооперативна техникум Буряадай тухсай дунда хургуулайтэй мэрэгжэлтэдэ бэлдэн гаргадаг түрүүшын хургуулинууд нэгэн гэжэ тоологдоно юм. Энэ техникум 1930 ондо Хягта (тинхэдэ Троицковский) хотодо улаасхоорондын кооператив дүрөөр нэгдэхэн намтартай. Уданы, 1936 ондо Улаан-Үдэ хото нүүжэ эрээ. Наяхан энэ техникум 40 жэлэйгээ ойн баярые тэмдэглээ. Энэ сагай туршдаа техникум 5 гара мянган мэрэгжэлтэдэ бэлдэн гаргаһан байна.

Кооперативна техникумдай директор Ф. К. Заболотский элдэжэлдэ хургуулиныгаа ажабайдал, студентүүдэй хуралсал, мун түрүүшээр дүүргэһон зон тухай тогтожо, сугларашдаы эхэтэ баясуулаа. Энэ техникумдай түрүүшын директор М. Н. Богданов үчэ хэлэхэдэ, залуу, эрээдүүн кооперативнуудые ойн хайндароор амаршалаа.

40 жэлэй туршдаа тухсай дунда хургуулайтэй мэрэгжэлтэһон найнаар бэлдэхэһонгээ түлөө кооперативна техникум Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумдай, КПСС-эй горкомой, Советскэ райкомой болон райгүнсэдкомой Хүндэстэй грамотануудаар шагнагдаа.

Уданы техникумэй уран найханай бүлгэмэйхид сугларашдаа концерт харуулба.

Д. КОЛМАКОВ.

УЛАСХООРОНДЫН ТҮРҮҮШЫН ҮДЭР

ДОКЕРНУУД ТЭМСЭНЭ

Англин консерваторнуудай засагаа гартаа абаһантай сасуу орон доторхи англин тэмсэл улам хурсадаха гэжэ тухайлагдана байгаа. Июлин 15-да докернуудай бүгэдэ нийтын забастовко эхилбэ. 1926 ондо болоһон бүгэдэ нийтын забастовкоһоо хойшо түрүүшынхөө Лондоной, Ливерпулин, Гуллиин, Глазгогой, Бристольин болон бусад хотонуудай портнууд хүдэмээрэ зогсообо. Англин транспортна ба мэрэгжэлгүй хүдэмэршадэй профсоюзда оролсогдог 47 мянган портын хүдэмэршад забастовкодо хабаадасана.

Салин хүнээ нэмэхэ тухай докернуудай эригтэнүүдэ хангахад агаар эзэл нөсдэй арсаһан улам забастовкын гол шалтаган боложо үгөө. Дөжэй эсэстэ забастовко болгохгүйн тула эгэд нөсдөн хүдэмэршадэй зарим тэдэ эригтэнүүдэ хангахаар эршэһон байгаа. Харин докернуудай конференци ба профсоюзай хулааһон энэ нэгэдэһон арсаһан байна. Англин докернууд өөргөнөө эригтэнүүдэ хүсэл зангахын түлөө тэмсэхээр эрид шүүд шиндэнхэй. «Уни удаан забастовко хэжэр бэлэмдэн» — гэжэ профсоюзай генеральна секретарь Б. Джонс мэдүүлээ.

Эгэд нөсдэй үнэгэржэ экономикадо шанга соһитхо хэжэ болохо. Юндэб гэгэдэ, түүхэй эд болон эгээ Хоолой 95 проценттай Англида портууудаар абадаг шуу. Англида үдэр бүри 250 миллион фунт стерлинг сэнгай эд бараан хилийн саанаһаа асаргадаг юм. «Файнашын тайм» гэжэ газетэ илгэжэ заана: «Хэрбээ энэ забастовкын нэгэ хэдхэн неделэ соо үргэлжэлөө һаань, Англи тон хүшэр байлаада орохо».

Англин буржуазна хэблэ гэм ээмжэ забастовко хэгшэдтэ тохохо гэжэ оролдоно. Тинхэлээ докернууд жал халад сагай турша соо салин хүлээһон нэмэхэ тухай хэлсэнүүдэ эгэд нөсдөйгоо хэһон юм гэжэ дурданагүй. Орон доторхи юмнэй үнэ сэнгай үдэр бүри хүндэржэ байһан баримтые мун лэ дурданагүй.

Эгэд нөсдэ бүрин дэмжэдэг консерваторнуудай правительство докернуудай забастовкые дарахаа бэлдэжэ байна. Англин правительство орон дотороо онсо байдал сонсохо, тингэжэ портын хүдэмэршадэ солдадуудые хэрэгжэжэ арга олохо. Докернуудай забастовкын удаа шанарые сонгохад, «Ивинг стандарт» гэжэ газетэ илгэжэ бөһшөн юм: «Эгээ хүсэһон шалгалта эхилэ гэжэ хээр байна. Энэ тэмсэл эгэд нөсдэй хүдэмэршадэй хоорондохы бүхы холбоһондоо хамаатэй хэрэг болохо гэжэ министрүүд толоһон».

Дайнай хойто жэлүүдтэй эгзэн эхэ англин тэмсэл үргэлжэлжэ байһаар.

БАРУУНАЙ ҮЗЭЛ БАРИМТАЛАГШАДТА СОХИЛТО ХЭГДЭНЭ

Индин премьер-министр Индира Ганди Джамму ба Кашмир гэжэ шатадай нийслэл хото — Сринагарта бо

ХИЛЫН СААНАНАА

Москва — Лимын хоорондохы «агаарай хүүргэ»

ЛИМА. ТАСС-ай корреспондент Е. Ельцов илгэжэ дамжуулаа: Москва — Рабат — Гавана — Лима гэжэ замаар 20 час нийлэхэһонгээ нүүрлэ Перуаиска нийслэл хотын улаасхоорондын аэропортот «ИВ-62» гэжэ агаарай онгосо июлин 17-да буюу. Совет мэрэгжэлтэд, тэрэ тоодэ залуушуулай отрядта оргоһон найн дуратан, һаа газар хүдэлэхэдэ хонхолоһон Перугэй хүн зондо медицинскэ туһаламжа үзүүлэхэ тулааа шиндэжэ эрхэн байгаа.

Совет ороной элчээрһон хуунуудые засагай, Улаан Хэрэгшэһон, Перуаиска олонийтын түлөөлгөшд угтаа Улаан хүлээгдэһон пассажирнуудай эрхэдэһон, «Советскэ Союз мандала болгоһон!» гэжэ байжа перуанецүүд эхэ байртайгаар хашаралдаба.

Эхид найнаар нийлэхэдэ, хуубуд, басагнай бутладаа аюул энхэ, хүрхүү сэмгайда, дажа аюулан улааһаа эрхим найнаар дүргэхээр бэлдэн байнад гэжэ ТАСС-ай корреспондентэй хэлэхэдэ.

Расистнуудай гарһаа буу ээбсэг мулта сохихо

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). ОНП-эй Аюулгүйн Совет Эрда Африкын Республикын үндэһэ яланай илгээ баримталдаг засагаархидта буу ээбсэг хотод худалдагдажа байһан тухай асуудал засадын дээрэһэ харжа үзбэ. Африкын олон гурин, тэрэһонд Югославия, Саудовска Арави, Инди ба Пакистан советэй засадын яаралтайгаар зарлаха эригтэй хэһон байна.

Эрда Африкын республикада буу ээбсэг худалдаха явдалые хоримжолһон тогтооһые ОНП-эй зарим тэһүүд-оронуудай эбдэдэ байһан дээрһээ советэй засадын зарлаха шудала болобо гэжэ Аюулгүйн Советэй түрүүлгэһын нэрэ дээрэ эльбэгшэн бөмгө соогоо дээрэ дурсагдагша оронуудаа ОНП-эй дэргэдэ байдаг түлөөлгөшэд мэдүүлһон байнад. Тэрэ

лоһон олоной хабаадалгатай ш дээрэ политическа шухала үдэр парти үгэ хэлэһон байна. И үзэл бодолтой, бурхана шүтэл шинэ хүсүнүүдэй харата ябуулгые болоулха зорилготой ороной Конституцида заса ороулаар шравительство дүргэжэ шиндхээ гэжэ тэрэ мэдээ

Индира Гандин толгойлоһон шравительствын социальне-экономик нийлэхэдэһон үзэһэ хэжэ, олоной ажабайдалые хайжаруулан рилготойгоор бэлдүүдэдэ абуулагдаһон үзэл үгэ И хархис этгээдүүд һаад хэжэ бшүү. Бурханда шүтэдэг шравитинууд «Джан Сангх», «Шинэ» тухалэй эхмхүүд правительствын бэлдүүдэд түрүү ааби хэмжээ абуулануудые талдэ арилотойгоор эрдэм буртуу хүн абуулай дунда бурханда дэг ба национална эриг мэдирод нүүдэлжэ, индусууд ба мусуулинуудай хоорондо харата зуримстори ба туладаануудые үүсхэнэ этгээ шээлхэдэ, байгша оной майда эхэм хинүүдэ Махараштра шатад хэмэ үдэр соо үймөө үүсхэһон, даг үймөөнэй үгэ 150 шахуу аяруулан байна.

«Шив Сена» гэжэ эхмхин тэрэ логшо Бал Хаккер гэгшэ һаань суртал баримталдаг байһана мэдүүлэ. 1966 ондо эхмхин гугуулаһан «Шив Сена» гэжэ Индин промышленна томо шугаа Бомбей хотодо илангаа эдбэһон гэгэр абуулай хэжэ, хүдэлмөөр ба хүдэлөөе болуулха, шовинизм хэрэ баримталдаг болгохо гэжэ орол хар «Джан Сангх» гэжэ эхмх үгэ сэрэгэй отрядүүдтэй юм. Фашизм баримталдаг энэ организацин үүдэл шүүд тухсай сэрэгэй бэлдэхэ арга хадаа, тэдэнһээ ондоогоор болонгада дог хүнүүдтэй яажа тэмсэхэ хэ хэд дүй дүршэлтэй болодог байна. И, үгэ эхмхин этгээдүүд алууршад эхмх, «Джан Сангх» гэжэ эхмхин гэгшүүн ондо Индин национально-сталингын хүдэлмөөнэй элита эхэ хэдэ абуулагша Махатма Гандиые амура юм.

Бурхан хүсэгтэй харата шудал дүүд нотагай монополисте бүлгүүд дээр дэмжэгдэдэг, мунгэ зөөрөөр нэ, үгэ гададаг гэгэд Индин түрүү үлхэл хэблэл тэмдэглэһон. Индин хэһэ үзэл бодолтой этгээдүүд ороной гэгшэ номико булдуулха, хуульштын үүри да ороһон оронуудай нэгэдэһон арилот заруулаха гэжэ оролоһон. И шүүд олонийта орон доторхи баруун үзэл баримталдаг хүсүнүүдэй эригтэй боложо байһан ушар Инди а олонийтын һанаа эхээр зобово. И би харата эхмхүүдтэй ажал абуу олоно болоуһан тула Индин шовинистельство горитой дэмжэһонүүдэ бэл ханаатай байһые Сринагарта дохи митинг дээрэ И. Ганди хэлэлтэ элээр гэршэлэ.

С. ИВАНОВ, С. БУЛАНЦ (ТАСС)